

Motion till riksdagen 2025/26:4041

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:193 Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör vara rektorn som ska bestämma när och hur mobilförbud i skolan ska tillämpas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillfällig omplacering av en elev även ska kunna göras till en annan huvudman och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på skriftlig dokumentation vid kvarsittning och utvisning ur klassrummet ska vara kvar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet välkomnar i sin helhet regeringens proposition Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (prop. 2025/26:193). Vi delar problembilden att tryggheten och studieron i den svenska skolan har försämrats och att det behövs kraftfulla åtgärder för att vända utvecklingen. Rapporter om hot, våld och stök i klassrummen är alarmerande. Alla elever har rätt till en trygg skolmiljö där de kan fokusera på lärande, och alla lärare har rätt till en trygg arbetsmiljö.

Propositionen innehåller flera viktiga förslag som syftar till att stärka rektorers och lärares mandat att upprätthålla ordning. Förslagen om utökade möjligheter till disciplinära åtgärder och införandet av skolregler med konsekvensplaner är steg i rätt riktning. Centerpartiet vill dock i denna följdmotion lyfta fram två områden där vi anser att propositionens förslag behöver kompletteras för att bli mer träffsäkra och effektiva i hela landet.

Rektorn, inte regeringen, ska besluta om mobilförbud

Regeringen föreslår att ett nationellt och obligatoriskt mobilförbud ska införas, där elevers mobiltelefoner samlas in vid skoldagens början. Centerpartiet vill se en mobilfri skola och ser de positiva effekter det kan ha på studiero, social samvaro och minskad risk för nätkränkningar och mobbning. Vi anser dock att regeringens förslag om ett nationellt, centralstyrt förbud är fel väg att gå.

Centerpartiet har en stark tilltro till professionen och det lokala ledarskapet. Det är rektorer och lärare som bäst känner till förutsättningarna på sin skola och kan avgöra vilka åtgärder som är mest effektiva för att skapa trygghet och studiero. Rektorer har redan i dag, med stöd av 5 kap. 4 d § skollagen, möjlighet att besluta om att samla in mobiltelefoner under hela skoldagen. En undersökning visar att en stor majoritet av skolorna redan tillämpar detta, vilket tyder på att verktyget finns och används där det bedöms vara lämpligt.

Ett obligatoriskt nationellt förbud riskerar att bli för stelbent och tar bort möjligheten till lokala och situationsanpassade bedömningar. Det kan finnas skäl för en skola att utforma sitt mobilförbud på ett visst sätt baserat på elevernas ålder, skolans fysiska utformning eller specifika pedagogiska upplägg. Centerpartiet menar därför att det bör vara tydligt att skolan i största möjliga mån ska vara mobilfri men att det är rektorn som ska bestämma ramarna för hur ett mobilförbud ska tillämpas. Skolan ska utformas av rektorer och lärare i största möjliga mån, inte av politiker i Stockholm.

Möjliggör omplacering till en annan huvudman

En viktig åtgärd för att säkra trygghet och studiero är möjligheten att tillfälligt omplacera en elev som genom sitt beteende utgör en fara för andra eller allvarligt stör undervisningen. Propositionen föreslår att tidsgränserna för tillfälliga omplaceringar ska förlängas, vilket vi ser positivt på. Däremot löser förslaget inte ett grundläggande problem i dagens lagstiftning: att en omplacering endast kan ske inom den egna huvudmannens organisation. Denna begränsning bakbinder i praktiken små kommuner och mindre, fristående huvudmän. För en kommun på landsbygden som kanske bara har en enda högstadieskola, eller för en friskola som bara driver en enhet, är möjligheten till omplacering obefintlig. Konsekvensen blir att elever och lärare i dessa skolor inte har samma skydd och att rektorer saknar ett avgörande verktyg för att upprätthålla ordningen. Detta skapar en ojämlikhet där elevers och lärares trygghet blir beroende av kommunens storlek och skolstruktur.

Centerpartiet vill att skolor ska kunna omplacera stökiga och våldsamma elever även till andra huvudmän. Det måste vara möjligt för en rektor i en liten kommun att, i samråd med en rektor i en grannkommun, tillfälligt omplacera en elev dit. Likaså måste en fristående skola kunna omplacera en elev till en kommunal skola, eller vice versa, när situationen så kräver. Propositionens förslag om att tillåta entreprenad av akutskolor är ett steg i rätt riktning men löser inte problemet fullt ut. Det krävs en mer generell möjlighet till samverkan mellan huvudmän.

Behåll kravet på dokumentation vid kvarsittning och utvisning

I propositionen föreslår regeringen att kravet på skriftlig dokumentation för åtgärderna kvarsittning och utvisning ur undervisningslokalen ska tas bort. Syftet är att minska

lärares administrativa börda, ett mål som Centerpartiet i grunden delar. Vi anser dock att detta specifika förslag är feltänkt och riskerar att få allvarliga negativa konsekvenser för elevernas rättssäkerhet och möjlighet till stöd.

En lång rad tunga remissinstanser, däribland Skolverket, Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen (DO), Institutet för mänskliga rättigheter (IMR), Funktionsrätt Sverige och Sveriges Elevkårer, har avstyrkt förslaget. Kritiken handlar om att ett slopat dokumentationskrav försämrar rättssäkerheten och försvårar uppföljning och möjligheten att upptäcka om eleven återkommande stör eller uppträder olämpligt. Dokumentationen är i sammanhanget sålunda inte bara en administrativ uppgift, utan ett viktigt underlag för att rektorn ska kunna fullgöra sin utredningsskyldighet vid upprepade ordningsstörningar, för att elevhälsan ska få tidiga signaler och för att kunna identifiera behov av särskilt stöd.

Det finns en uppenbar risk att upprepade, men odokumenterade, ingripanden mot en enskild elev inte uppmärksammas som ett systematiskt problem. Detta är särskilt allvarligt för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), som enligt flera remissinstanser riskerar att drabbas oproportionerligt hårt och utan att få det stöd de har rätt till. Att minska administrationen är viktigt, men det ska inte ske på bekostnad av elevens rätt till stöd och en trygg och rättssäker skolgång.

Niels Paarup-Petersen (C)

Madeleine Atlas (C)

Anna Lasses (C)

Anders Ådahl (C)